

1 Yrityskauppojen käsittely Kilpailu- ja kuluttajavirastossa

Sisällys

1 Yrityskauppojen käsittely Kilpailu- ja kuluttajavirastossa	2
1.1 Johdanto	2
1.2 Neuvontapyyntö	2
1.3 Ennakkoneuvottelut	2
1.3.1 Ennakkoneuvottelut ongelmattomilta vaikuttavissa yrityskaupoissa	3
1.3.2 Ennakkoneuvottelut potentiaalisesti ongelmallisissa yrityskaupoissa	3
1.4 Käsittelyn kesto	5
1.4.1 Ilmoituksen jättäminen	5
1.4.2 Käsittelymääräajat	5
1.4.3 Käsittelymääräaika laskeminen	5
1.4.4 Ilmoituksen olennainen puutteellisuus	5
1.4.5 Käsittelymääräaika jatkaminen eli ns. stop the clock -säännös	6
1.4.6 Jatkoselvityksen määräajan pidentäminen	6
1.5 Markkinakuuleminen	7
1.6 Käsittelyn eteneminen toiseen vaiheeseen	7
1.7 Selvitysten valmistuminen ja asiaratkaisun antaminen toisen vaiheen käsittelyssä	7
1.8 Asiakirjajulkisuus yrityskauppavalvonnassa	8

1 Yrityskauppojen käsittely Kilpailu- ja kuluttajavirastossa

1.1 Johdanto

Ohjeessa kuvataan yrityskauppojen käsittelyyn liittyviä vaiheita ja menettelyjä Kilpailu- ja kuluttajavirastossa (KKV). KKV:n käsiteltävänä olevien yrityskauppojen ominaispiirteet ja käsiteltävien asioiden laajuus ja monimutkaisuus vaihtelevat huomattavasti. Ohjeessa esitettävä kuvaus asioiden käsittelystä on suuntaa antava ja siitä voidaan poiketa yksittäistapauksissa.

1.2 Neuvontapyynnöt

KKV antaa neuvontaa monenlaisissa yrityskauppoihin liittyvissä kysymyksissä. Suurin osa neuvonnasta liittyy yrityskaupan ilmoitusvelvollisuuteen, kuten määräysvallan syntymiseen, perustettavan yhteisyrityksen itsenäisyyteen, yrityskaupan osapuolten määrittämiseen ja liikevaihdon laskemiseen. Lisäksi KKV antaa neuvontaa yrityskauppailmoituksessa vaadituista tiedoista sekä menettelyn kulusta.

Neuvontapyyntö yrityskaupan ilmoitusvelvollisuuden täyttymisestä on luottamuksellinen, ja se voidaan tarvittaessa esittää suunnitellun yrityskaupan osapuolia yksilöimättä silloin kun asian arviointi sen mahdollistaa. Neuvontapyynnön tulee koskea ilmoitusvelvollisuuden täyttymistä tietyssä konkreettisessa yritysjärjestelyssä. KKV ei ota kantaa vaihtoehtoihin tai hypoteettisiin skenaarioihin.

Viraston antama neuvonta ilmoitusvelvollisuuden täyttymisestä perustuu neuvontapyynnön esittäjän toimittamiin tietoihin. Vastuu virastolle toimitettujen tietojen oikeellisuudesta ja riittävyydestä on neuvontapyynnön esittäjällä. Viraston antama vastaus neuvontapyyntöön koskee vain kyseessä olevaa yksittäistapausta.

1.3 Ennakkoneuvottelut

Ennakkoneuvotteluilla tarkoitetaan yrityskauppailmoituksen jättämistä edeltävää menettelyä viraston ja yrityskaupan ilmoittajan välillä. Ennakkoneuvotteluvaihe on olennainen osa yrityskauppaprosessia.

Ennakkoneuvottelujen tarkoituksena on varmistaa, että yrityskauppa pystytään käsittelemään sujuvasti lyhyiden käsittelymääraa-ajojen puitteissa. Ennakkoneuvottelut lisäävät sekä KKV:n että yrityskaupan osapuolten ymmärrystä kyseisen yrityskaupan arvioinnissa tärkeistä kysymyksistä. Ennakkoneuvottelut helpottavat ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä, lisäävät prosessin sujuvuutta ja ennakoitavuutta sekä auttavat virastoa käsittelemään asian nopeasti ja tehokkaasti. Ennakkoneuvotteluvaihe myös vähentää merkittävästi riskiä tietojen puutteellisuudesta johtuvista viivästyksistä asian käsittelystä.¹ KKV ei ota ennakkoneuvotteluissa

¹ Yrityskauppailmoituksen puutteellisuutta käsitellään jäljempänä tämän ohjeen kohdassa 1.3.4.

sitovaa kantaa mahdollisiin kilpailuongelmiin tai muihin yrityskaupan arviointia koskeviin kysymyksiin.

Ennakkoneuvottelut voivat alkaa jo ennen yrityskauppasopimuksen allekirjoittamista ja jatkaa järjestelyn tultua julkiseksi. Ennakkoneuvottelut käydään luottamuksellisesti, eikä virasto anna salassa pidettävistä järjestelyistä tietoa julkisuuteen. Virasto käy säännöllisesti ennakkoneuvotteluja myös ns. sisäpiirikaupoissa, joissa yksi tai useampi yrityskaupan osapuoli on julkisesti noteerattu yhtiö. Sisäpiirisäännökset eivät ole este ennakkoneuvotteluille viraston kanssa. Yrityskaupan sisäpiirilunne tulee kuitenkin ilmoittaa KKV:lle ensimmäisen yhteydenoton yhteydessä.

Ennen ennakkoneuvottelujen aloittamista virastolle on suositeltavaa ilmoittaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, että kyseinen yrityskauppa on tulossa ilmoitettavaksi sekä antaa arvio ilmoitusluonnoksen toimittamisen aikataulusta.

1.3.1 Ennakkoneuvottelut ongelmattomilta vaikuttavissa yrityskaupoissa

Ongelmattomilta vaikuttavissa asioissa ennakkoneuvotteluvaihe käsittää yleensä yrityskauppailmoitusluonnoksen toimittamisen virastolle kommentoitavaksi.² Ennakkoneuvottelujen perusteella virasto voi myös myöntää lievennyksiä ilmoituskaavan tietovaatimuksista, jos tiettyjen yksittäisten tietojen toimittaminen on yrityskaupan tutkimiseksi tarpeetonta.

Viraston esittämien kommenttien huomioimisen jälkeen yrityskauppa on valmis ilmoitettavaksi. Mikäli ilmoitusluonnoksessa on kommenttikierroksen jälkeen paljon täydennystarpeita tai esimerkiksi ilmoitusvelvollisuuden täytyminen on jäänyt epäselväksi, voi toisen luonnoksen toimittaminen olla tarpeen ennen ilmoituksen jättämistä. Uuden luonnoksen toimittaminen on suositeltavaa myös silloin, kun osapuolten markkina-asema jollakin segmentillä osoittautuu merkittävämmäksi ja johtaa ilmoituskaavan laajempien tietovaatimusten markkinaosuusrajojen täyttymiseen (ks. KKV:n yrityskauppavalvontaa käsittelevien ohjeiden osa 4 *Ohje yrityskaupasta toimitettavista tiedoista ja asiakirjoista*).

1.3.2 Ennakkoneuvottelut potentiaalisesti ongelmallisissa yrityskaupoissa

Ennakkoneuvottelujen sisältö ja kesto vaihtelevat tapauskohtaisesti. Mitä monimutkaisemmasta ja laajemmasta asiasta on kyse, sitä perusteellisemmin ennakkoneuvotteluja on syytä käydä. Haastavissa ja laajoissa asioissa ennakkoneuvotteluvaiheelle on syytä varata useita kuukausia.

Ennakkoneuvottelujen sisältö ja kulku vaihtelevat tapauskohtaisesti. Ennakkoneuvotteluissa käsitellään tyypillisesti esimerkiksi seuraavia asioita:

² Yrityskauppa voi olla selkeästi ongelmaton esimerkiksi sen vuoksi, että osapuolilla ei ole kilpailuvaikutusten kannalta merkityksellisiä yhteyksiä toisiinsa, kuten päällekkäistä liiketoimintaa. Vaikka yritykset toimisivat samoilla markkinoilla tai saman tuotantoketjun eri portailla, yrityskauppa voi olla selkeästi ongelmaton esimerkiksi sen vuoksi, että osapuolten markkinaosuudet ovat kaikilla realistisesti vaihtoehtoisilla markkinamäärittelyillä alhaisia ja markkinoilla toimii suuri määrä muita toimijoita.

1 Yrityskauppojen käsittely Kilpailu- ja kuluttajavirastossa

- Ilmoittajan esittämä markkinamäärittely ja realistisesti vaihtoehtoiset markkinamäärittelyt.
- Markkinoiden toimintatapa, sääntely-ympäristö ja kilpailumekanismi.
- Tilastoaineiston saatavuus ja aineistoja koskevat tietopyynnöt osapuolille. Yrityskaupan tultua julkiseksi KKV voi kohdistaa ennakkoneuvotteluvaiheen aikana kilpailulain 33 §:n mukaisia tietopyyntöjä myös kolmansille.
 - KKV kerää yrityskaupan osapuolilta tyypillisesti myyntitapahtumakohtaisen aineiston tuotteiden ja palveluiden toteutuneista hinnoista ja myyntimääristä usean vuoden ajalta. Tarjouskilpailuihin perustuvilla markkinoilla KKV kerää tyypillisesti tarjousaineiston, joka sisältää tiedon kilpailutetuista kohteista, kilpailutuksiin jätetyistä tarjouksista ja tarjousten keskinäisestä järjestyksestä. KKV kerää yrityskaupan osapuolten aineiston lisäksi tilastoaineistoa myös muilta markkinatoimijoilta.
 - KKV:n tavoitteena on, että yrityskaupan arvioimiseksi tarvittava keskeinen aineisto on viraston hallussa ennen yrityskauppailmoituksen jättämistä. Lyhyttä käsittelymääräaika ei ole tarkoituksenmukaista käyttää laajojen aineistojen hankkimiseen. Aineistojen kerääminen ja koostaminen yrityskaupan osapuolilta ja niiden kilpailijoilta tai asiakkailta taikka tilastoja ylläpitäviltä kolmansilta tahoilta kestää usein vähintään kuukauden. Tietojen kerääminen osapuolilta ja kolmansilta voidaan aloittaa yleensä vasta, kun KKV:lla on tarpeeksi yksityiskohtaista tietoa tarkasteltavista markkinoista ja eri vaihtoehtoisista markkinamäärittelyistä.
- Osapuolten sisäistä asiakirja-aineistoa, kuten yrityskaupan valmisteluaineistoa, koskevat tietopyynnöt.
- Viraston selvitystoimenpiteet ja niiden toteutuksen suunnittelu. Mikäli yrityskaupan ilmoittaja on laatimassa omia selvityksiään, kuten taloudellisia analyysejä, selvityksistä on suositeltavaa keskustella viraston kanssa ennen niiden toteuttamista. Näin vältetään päällekkäinen työ, kolmansien osapuolten aiheeton kuormittaminen sekä mahdolliset myöhemmät erimielisyydet selvitysten toteutustavasta.
- Vaihtoehtoiset haittateoriat ja niiden todennäköisyys.

Yrityskauppaan liittyvät mahdolliset kilpailuongelmat tulevat väistämättä esiin tutkinnan aikana. Osapuolten tunnistamia mahdollisia kilpailuongelmia on siten hyvä käsitellä jo ennakkoneuvotteluvaiheessa, jotta niiden selvittämiseksi, kilpailuongelmia lieventävien seikkojen tarkastelulle sekä ongelmien ratkaisemiselle jää riittävästi aikaa lyhyiden käsittelymääräaikojen puitteissa. Tutkinnan aikana ennakoimatta ilmenevät kilpailuongelmat pitkittävät käsittelyä ja heikentävät mahdollisuuksia myös riittävän ja osapuolten kannalta tyydyttävän sitoumusratkaisun saavuttamiseen.

Mikäli yrityskaupan ilmoittaja vetoaa tehokkuushyötyihin tai esimerkiksi ns. failing firm -puolustukseen perusteena yrityskaupan hyväksymiselle, laskelmat ja analyysit näistä on hyvä esittää virastolle jo ennakkoneuvotteluvaiheen aikana.

1.4 Käsittelyn kesto

1.4.1 Ilmoituksen jättäminen

Ennakkoneuvottelujen päättyessä ilmoituksen jättämisen ajankohdasta on suositeltavaa sopia viraston yrityskauppa- ja valvonnan kanssa etukäteen, jotta virasto pystyy käynnistämään ilmoituksen käsittelyn mahdollisimman tehokkaasti. Yrityskauppailmoitus tulee toimittaa virastoon sähköisessä muodossa ensisijaisesti sähköpostitse turvapostilla (ks <https://www.kkv.fi/kilpailuasiat/yrityskauppa- ja valvonta/miten-yrityskauppa-ilmoitetaan-kkvlle/>) tai KKV:n kirjaamoon toimitettavalla muistitikulla.

1.4.2 Käsittelymääräajat

Yrityskauppailmoitusten käsittely on tarvittaessa kaksivaiheinen. Jos yrityskaupalla ei selvästi ole haitallisia vaikutuksia, kauppa hyväksytään 23 työpäivän kuluessa käsittelyn alkamisesta (ns. ensimmäisen vaiheen käsittely). Mikäli käsittelyssä ilmenee, että yrityskaupalla saattaa olla haitallisia kilpailuvaikutuksia, KKV tekee päätöksen asian siirtämisestä jatkokäsittelyyn. Tämä ns. toisen vaiheen käsittely kestää enintään 69 työpäivää. Jatkoselvityksen määräajan pidentämistä on käsitelty jäljempänä kohdassa 1.3.6.

1.4.3 Käsittelymääräaika- ja laskeminen

Yrityskauppa katsotaan ilmoitetuksi sinä päivänä, kun yrityskauppailmoitus liitteineen saapuu KKV:n kirjaamoon virka-ajan puitteissa. Virka-ajan päättymisen jälkeen saapunut ilmoitus katsotaan ilmoitetuksi seuraavana työpäivänä. Yrityskaupan käsittelyaika alkaa kulua ilmoituksen jättämisestä seuraavasta työpäivästä lukien. Työpäivällä tarkoitetaan arkipäiviä maanantaista perjantaihin. Arkipäiviksi ei lasketa uudenvuoden päivää, loppiaista, pitkäperjantaita, toista pääsiäispäivää, vapun päivää, helatorstaita, juhannusaattoa, itsenäisyyspäivää, jouluaattoa, joulupäivää eikä tapaninpäivää.

1.4.4 Ilmoituksen olennainen puutteellisuus

Yrityskauppailmoituksen tulee sisältää kaikki ilmoituskäytössä vaaditut tiedot. Mahdollisista lievennyksistä ilmoituskäytössä tulee sopia viraston kanssa ennen ilmoituksen jättämistä. Kilpailulain 26 §:n mukaan yrityskaupan käsittelymääräaika ei ala kulua, jos ilmoitus on olennaisesti puutteellinen. Ilmoitus on olennaisesti puutteellinen, kun jonkin asian arvioinnin tai selvitysten kannalta merkityksellinen tieto puuttuu ilmoituksesta tai tiedot on toimitettu virheellisinä taikka harhaanjohtavina. Havaittuaan puutteellisuuden KKV ilmoittaa siitä yrityskaupan ilmoittajalle.

Ilmoituksen olennainen puutteellisuus havaitaan yleensä nopeasti ilmoituksen jättämisen jälkeen. Mikäli puutteellisuus on kokonaisuutena arvioituna vähäinen ja koskee vain yksittäisiä tietoja eikä viivästyä asian käsittelyn aloittamista, KKV voi antaa ilmoittajalle mahdollisuuden täydentää ilmoitusta lyhyen, tyypillisesti noin yhden päivän määräajan kuluessa ennen puutteellisuusilmoituksen antamista.

Puutteellisuus voidaan todeta myös markkinakuulemisen jälkeen, mikäli puutteellisuus ilmenee kuulemisessa saatujen tietojen perusteella. Olennaisen puutteellisuuden toteaminen

käsittelyn myöhemmässä vaiheessa on erittäin harvinaista ja edellyttää poikkeuksellisia olosuhteita.

1.4.5 Käsittelymääräaikojen jatkaminen eli ns. stop the clock -säännös

KKV voi kilpailulain 26 §:n 3 momentin perusteella jatkaa käsittelymääräaikoja, jos yrityskaupan osapuolet tai niihin lain 24 §:n 1–3 momentin mukaisessa suhteessa olevat eli samaan yritysryhmään kuuluvat tahot eivät toimita KKV:n kilpailulain 33 §:n nojalla pyytämiä yrityskaupan selvittämisen kannalta merkityksellisiä tietoja asetetussa määräajassa tai toimittavat tiedot olennaisesti puutteellisina tai virheellisinä. Säännöksen tavoitteena on mahdollistaa yrityskaupan perusteellinen tutkinta myös niissä tilanteissa, joissa KKV ei yrityskaupan osapuolisten johtuvista syistä saa tarvittavia tietoja ajoissa. Säännös on tarkoitettu sovellettavaksi tapauksiin, joissa yritys tietoisesti jättää tiedot toimittamatta tai tiedot toimitetaan puutteellisina tai virheellisinä.

KKV asettaa selvityspyynnössään määräajan, jonka kuluessa selvitys on toimitettava virastolle. Määräajan jatkamista koskeva säännös tulee sovellettavaksi, jos määräaika on kulunut umpeen, eikä pyydettyjä tietoja ole toimitettu tai ne on toimitettu olennaisesti puutteellisina tai virheellisinä taikka harhaanjohtavina. KKV antaa tällöin päätöksen, jossa yrityskaupan osapuoli veloitetaan toimittamaan puuttuvat tiedot ja ilmoitetaan, että käsittelymääräaika tullaan jatkamaan.³

Käsittelymääräaikaa jatketaan samalla määrällä työpäiviä, kuin tietojen toimittaminen myöhästyy niiden toimittamiselle alun perin asetetusta määräpäivästä. Myös se päivä, jolloin tiedot toimitetaan virastolle, pidentää alkuperäistä käsittelymääräaikaa ja lasketaan mukaan jatkettuun määräaikaan. Asiakirjan katsotaan saapuneen sinä päivänä, kun se on toimitettu virka-aikana virastoon. Saatuaan selvityspyynnön kohteena olevat tiedot virasto ilmoittaa yrityskaupan ilmoittajalle, kuinka monella työpäivällä alkuperäistä käsittelymääräaikaa jatketaan.

Käsittelymääräaikojen jatkamiseen liittyvät muutoksenhakua koskevat säännökset sisältyvät kilpailulain 49 a §:ään, jonka 3 momentin mukaan KKV:n antamasta päätöksestä jatkaa käsittelymääräaikaa ei saa erikseen valittaa, vaan valitus on tehtävä pääasiasta valitettaessa.

1.4.6 Jatkoselvityksen määräajan pidentäminen

Kilpailulain 26 §:n mukaan markkinaoikeus voi KKV:n hakemuksesta pidentää jatkoselvityksen 69 työpäivän määräaikaa enintään 46 työpäivällä. Hallituksen esityksessä on esimerkkeinä määräajan pidentämiseen johtavista tilanteista mainittu kilpailulain 25 §:n 3 momentissa tarkoitettujen ehtojen selvittäminen tai se, että ilmoituksen tehnyt elinkeinonharjoittaja on käsittelyn loppuvaiheessa ilmoittanut muuttavansa alkuperäistä yrityskauppajärjestelyä tavalla,

³ Yrityskaupan osapuolia ei kuulla päätöksestä ennen sen antamista, sillä kuuleminen merkitsisi uuden määräajan asettamista tietojen toimittamiselle ja tekisi säännöksestä tehottoman.

joka edellyttää lisäselvitysten tekemistä virastossa. Jos ilmoittaja vastustaa määräajan pidentämistä, määräaikaa voidaan pidentää vain painavasta syystä.

Hallituksen esityksessä mainitut tilanteet ovat esimerkkejä, ja määräaikaa voidaan pidentää myös muilla perusteilla.⁴ Määräaikaa on pidennetty muun ohella yrityskaupan ilmoittajan toimitettua uutta selvitystä käsittelyn myöhäisessä vaiheessa, ilmoittajan vastineen perusteella ilmenneiden lisäselvitystarpeiden loppuun saattamiseksi, kohtuullisen ajan varaamiseksi kieltoesityksen laatimiselle sekä asian poikkeuksellisen laajuuden vuoksi. Virasto on hakenut määräajan pidennystä myös yrityskaupan ilmoittajan pyynnöstä.

1.5 Markkinakuuleminen

Markkinatoimijoiden, kuten yrityskaupan osapuolten asiakkaiden, kilpailijoiden ja tavarantoimittajien kuuleminen on keskeinen selvityskeino yrityskauppavalvonnassa. Järjestelyissä, joissa osapuolten välillä ei ole kilpailuvaikutusten arvioinnin kannalta relevantteja yhteyksiä tai niiden välillä on selvästi vain hyvin vähäinen yhteys, KKV toteuttaa markkinakuulemisen varaamalla markkinatoimijoille mahdollisuuden lausua yrityskaupasta KKV:n verkkosivuilla.

Mikäli yrityskaupan osapuolilla on yrityskaupan kilpailuvaikutusten arvioinnin kannalta merkityksellisiä yhteyksiä toisiinsa tai KKV muutoin katsoo sen perustelluksi, markkinakuuleminen toteutetaan pyytämällä lisäksi lausuntoja suoraan kilpailijoilta, asiakkailta ja tavarantoimittajilta. Kuuleminen voidaan toteuttaa joko pyytämällä lausuntoja sähköpostitse tai kyselytyökalujen avulla. Kuulemisen lisäksi KKV voi kohdistaa kilpailulain 33 §:n mukaisia selvityspyynnöitä kolmansille.

1.6 Käsittelyn eteneminen toiseen vaiheeseen

Mikäli ennakkoneuvottelujen aikana tai ensimmäisen vaiheen käsittelyssä saatujen tietojen perusteella yrityskaupalla voi olla haitallisia vaikutuksia, KKV tekee päätöksen asian siirtämisestä jatkokäsittelyyn. Yrityskaupan siirtämisestä toisen vaiheen käsittelyyn ilmoitetaan osapuolille viipymättä. Siirtopäätöksestä ei kuulla yrityskaupan osapuolia ennen sen antamista. Kilpailulain 49 a §:n mukaisesti päätöksestä ei saa valittaa.

Mikäli toisen vaiheen käsittelyn aikana selviää, että yrityskauppa ei johda haitallisiin vaikutuksiin, KKV ilmoittaa tästä osapuolille ja antaa päätöksen yrityskaupan hyväksymisestä mahdollisimman ripeästi.

1.7 Selvitysten valmistuminen ja asiaratkaisun antaminen toisen vaiheen käsittelyssä

KKV pyrkii esittelemään analyysinsä yrityskaupan kilpailuvaikutuksista osapuolille hyvissä ajoin ennen käsittelymääräajan päättymistä. Aikatauluun vaikuttavat kuitenkin lukuisat tekijät, kuten selvitysten laajuus, asian monimutkaisuus ja ennakkoneuvotteluvaiheen onnistuminen.

⁴ Esim. markkinaoikeuden päätös nro 377/20 21.8.2020 asiassa Mehiläinen/Pihlajalinna.

Mikäli yrityskaupan havaitaan johtavan kilpailuongelmiin, KKV esittelee johtopäätöksen selvityksistään osapuolille. Samassa yhteydessä KKV ilmoittaa osapuolille tarpeesta sitoumusten tarjoamiselle, sillä yrityskauppaa ei voida viraston alustavan arvion mukaan hyväksyä sellaisenaan. Tämän jälkeen osapuolilla on mahdollisuus kommentoida viraston selvityksiä ja niistä tehtyjä johtopäätöksiä. Mikäli osapuolten vastaukset ja mahdollinen lisäselvitys eivät anna aihetta muuttaa viraston johtopäätöksiä kilpailuvaikutusten arvioinnista, KKV ilmoittaa tästä osapuolille ja kertoo samalla aikataulun, jonka puitteissa mahdollinen sitoumusratkaisu tulisi esitellä virastolle. Sitoumuksia on käsitelty tarkemmin ohjeessa [6 *”Sitoumukset yrityskaupoissa” - ei vielä julkaistu*].

Mikäli virastolle toimitettu selvitys ei ole poistanut kilpailuhuolia kokonaisuudessaan eikä virastolle ole esitetty riittävää ja tehokasta sitoumusratkaisua tai sitoumuksia ei ole esitetty lainkaan, virasto esittää markkinaoikeudelle yrityskaupan kieltämistä. Kilpailulain 29 §:n mukaisesti markkinaoikeuden tulee antaa päätös yrityskaupan kieltämistä koskevassa asiassa 69 työpäivän kuluessa esityksen tekemisestä. Markkinaoikeus voi hyväksyä yrityskaupan, kieltää sen tai asettaa sen toteutumiseksi ehtoja.

1.8 Asiakirjajulkisuus yrityskauppavalvonnassa

Asiakirjajulkisuutta koskevat säännökset sisältyvät lakiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) (*”julkisuuslaki”*). Asiakirjojen pyytäminen virastolta tapahtuu esittämällä julkisuuslain 13 §:n mukainen asiakirjapyyntö. Pyyntö tulee olla yksilöity ja kohdistua tiettyyn olemassa olevaan asiakirjaan.⁵ KKV vastaa sille esitettyihin asiakirjapyyntöihin mahdollisimman nopeasti.⁶

Viranomaisen asiakirjat ovat lähtökohtaisesti julkisia. Asiakirja voi olla salassa pidettävä vain, jos siihen soveltuu jokin laissa säädetty salassapitoperuste. Yrityskauppavalvonnassa tavantomaisimmat salassapitoperusteet ovat julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohtaan sisältyvät liikesalaisuus ja muu elinkeinosalaisuus. Asianosaisella on oikeus saada tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, jos se voi tai on voinut vaikuttaa asian käsittelyyn. Asianosaisjulkisuus ei kuitenkaan ole ehdoton, vaan se väistyy erilaisten vahvempien intressien vuoksi, jotka on lueteltu julkisuuslain 11 §:n 2 momentissa. Näitä ovat esimerkiksi erittäin tärkeä yleinen tai yksityinen etu.⁷ Asianosaiselta itseltään salassa pidettävää tietoa ei julkisuuslain mukaan voida toimittaa myöskään asianosaisen edustajalle tai avustajalle.

Virasto laatii tietopyyntöön vastatessaan asiakirjoista osajulkiset versiot, joista on poistettu salassa pidettävät tiedot. Jos salassa pidettäviä osia ei voida selkeästi erottaa julkisesta osasta

⁵ Asiakirjapyyntöä ei voi tehdä etukäteen koskemaan kaikkia tietystä asiassa tulevaisuudessa mahdollisesti kertyviä asiakirjoja.

⁶ Tietopyyntöjen käsittelyn määräajat perustuvat julkisuuslain 14 §:ään.

⁷ Erittäin tärkeä yksityinen etu yrityskauppa-asiassa suojaa virastolle tietoja toimittavien kolmansien tahojen liikesalaisuuksia, eikä asianosaisella ole oikeutta saada tietoa esimerkiksi kilpailijoidensa, asiakkaidensa tai tavarantoimittajiensa liikesalaisuuksista. Erittäin tärkeä yleinen etu yrityskauppa-asiassa voi suojata tiettyissä tilanteissa esimerkiksi lausunnonantajien henkilöllisyyttä.

1 Yrityskauppojen käsittely Kilpailu- ja kuluttajavirastossa

tai jos asiakirja ei salassa pidettävien osien poistamisen jälkeen ole sisällöltään ymmärrettävissä oikein, asiakirja on kokonaisuudessaan salassa pidettävä.

Yrityskauppa- ja valvonnassa tyypillinen esimerkki kokonaan salassa pidettävästä asiakirjasta on yrityksen virastolle toimittama tilastoaineisto, kuten myyntidata. Osajulkisia versioita ei tyypillisesti ole myöskään mahdollista laatia laajoista, yrityksille suunnattuihin kyselytutkimuksiin annetuista yksittäisistä vastauksista. Tällaisissa tapauksissa KKV laatii yrityskaupan osapuolille selvityksestä koosteen, jossa kuvataan selvityksen toteutustapa ja esitellään saadut vastaukset ja tulokset siten, että yksittäisten yritysten liikesalaisuudet eivät paljastu.